

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12Co/28/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4620202787
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 03. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denisa Šaligová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2026:4620202787.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Denisy Šaligovej a sudkýň JUDr. Renáty Pátrovičovej a JUDr. Márie Malíkovej v spore žalobcu: MIKRON SLOVAKIA s.r.o., so sídlom Svetlá 8, 811 02 Bratislava-Staré mesto, IČO: 34 120 297, zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária Timoranská & Štofková s.r.o., so sídlom Pribinova 9, 940 02 Nové Zámky, IČO: 36 813 401, proti žalovanej: A. B. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/X, XXX XX D., zastúpenej spoločnosťou BIZOŇ & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Laurinská 4, 811 01 Bratislava, IČO: 36 833 533, o neúčinnosť právneho úkonu, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. TO-8C/38/2020-637 zo dňa 18.03.2025 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovi priznáva voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom určil, že právny úkon, obsiahnutý v Zmluve o prevode obchodného podielu zo dňa 21.09.2018 uzatvorenej medzi prevádzajúcim E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. B. XXX/XX, XXX XX F. a žalovanou nadobúdateľkou A. B. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/X, XXX XX D., ktorou bol prevedený obchodný podiel spoločnosti spoločníka WELLNESS THERMAL s.r.o., so sídlom Pod Kaštieľom 249, 955 01 Tovarníky, IČO: 47 151 901, zapísanej v Obchodnom registri Okresného súdu Nitra, oddiel: Sro, vložka č. 342260/N, E. B. zodpovedajúci peňažnému vkladu základného imania vo výške 2.500 eur na žalovanú A. B. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/X, D., je voči žalobcovi právne neúčinný. Úspešnému žalobcovi priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Toto rozhodnutie súd odôvodnil s odkazom na ustanovenie § 42a ods. 1, 2, 3 písm. a), § 42b ods. 1, 2, § 657 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka a § 164, § 162 ods. 3, § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, účinného od 01.07.2016 (ďalej len „CSP“).

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia neúčinnosti právneho úkonu, obsiahnutého v zmluve o prevode obchodného podielu zo dňa 21.09.2018 uzatvorenej medzi prevádzajúcim E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. B. XXX/XX a žalovanou nadobúdateľkou A. B. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/X, XXX XX D., ktorou bol prevedený obchodný podiel spoločnosti spoločníka WELLNESS THERMAL s.r.o., so sídlom Pod Kaštieľom 249, 955 01 Tovarníky, IČO: 47 151 901, zapísanej v Obchodnom registri Okresného súdu Nitra, oddiel: Sro, vložka č. 34260/N, E. B. zodpovedajúci peňažnému vkladu základného imania vo výške 2.500 eur, na žalovanú A. B. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/X, D., ktorý je voči žalobcovi právne neúčinný.

3. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že rozsudkom Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 8Cb/4/2009 zo dňa 19.05.2017, právoplatným dňa 03.09.2018, bol E. B. zaviazaný zaplatiť mu sumu 68.672,68 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 14,25% ročne od 13.09.2008 do zaplatenia. Prevodom obchodného podielu spoločníka E. B. v spoločnosti WELLNESS THERMAL s.r.o. na žalovanú, sa preukázateľne zhoršila vymožitelnosť pohľadávky žalobcu. Žalovaná je osobou spriaznenou E. B.. Hodnota obchodného podielu E. B. predstavovala podľa účtovnej závierky ku dňu 31.12.2018 sumu cca 193.000 eur. Z predaja obchodného podielu tak mal E. B. nadobudnúť pomerne vysokú sumu finančných prostriedkov, ktoré však nepoužil na úhradu pohľadávky žalobcu. Uvedený úkon, ktorým sa E. B. zbavil majetku za účelom zmarenia uspokojenia pohľadávky žalobcu ako jeho veriteľa, považoval žalobca za účelový.

4. Žalovaná navrhla žalobu zamietnuť z dôvodu, že obchodný podiel nadobudla za kúpnu cenu 200.000 eur. Keďže predmetom zmluvy bolo ekvivalentné plnenie, nebol splnený základný predpoklad pre odporováciu žalobu. Z opatrnosti zisťovala, či prevodca nemá úmysel ukrátiť nejakého svojho veriteľa, pričom tento ju ubezpečoval o opaku. Vynaložila starostlivosť v takej miere, že rozhodne nemohla prípadný úmysel prevodcu poznať.

5. Žalobca argumentoval tým, že išlo o simulovaný právny úkon, úmyslom nebolo uzatvoriť odplatný prevod. Týmto úkonom mal byť zastretý bezplatný prevod obchodného podielu.

6. Súd prvej inštancie vo veci rozhodol v poradi prvým rozsudkom č. k. 8C/38/2020-428 dňa 22.11.2022 (žalobu zamietol), ktorý bol uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 12Co/29/2023-480 zo dňa 09.01.2024 zrušený z dôvodu, že súd sa vôbec nevysporiadal s tým, že napadnutý právny úkon bol uzatvorený medzi blízkymi osobami. Tiež nevenoval žiadnu pozornosť argumentom žalobcu, ktorý počas celého konania spochybňoval pravosť listín o poskytnutí pôžičky žalovanou pánovi B., a v súvislosti s tým spochybňoval aj zaplatenie hodnoty obchodného podielu započítaním pohľadávky žalovanej voči dlžníkovi. Nevysporiadal sa s odmietnutím žalovanej predložiť originály listín navrhnutých žalobcom za účelom posúdenia ich pravosti znaleckým dokazovaním, ktoré súd pripustil. A tiež nezhodnotil dôkazy z daňového úradu, týkajúce sa podnikateľskej činnosti žalovanej, keďže žalobca namietal nemožnosť dosiahnutia takého zisku žalovanou, ktorý by jej umožnil disponovať peňažnou sumou 530.000 eur a následne poskytnúť pánovi B. pôžičku. Nijako nereagoval na skutočnosť, že exekúcia na vymoženie pohľadávky je vedená už viac ako päť rokov, a napriek tomu sa súdnemu exekútorovi nepodarilo dlh vymôcť. Uvedené skutočnosti a dôkazy vyplývajúce zo spisu zostali bez povšimnutia súdu prvej inštancie a tento ich nijako nevyhodnotil vo vzájomných súvislostiach tak, ak mu to prikazuje ustanovenie § 191 ods. 1 CSP.

7. Následne po vykonanom dokazovaní súd konštatoval, že konanie žalovanej v súvislosti s uzatvorením odporovanej zmluvy o prevode obchodného podielu nesvedčí o jej snahe zistiť, alebo sa aspoň dozvedieť o úmysle manžela (dlžníka) ukrátiť veriteľa. Žalovaná nepreukázala, že by v tejto súvislosti vyvinula takú relevantnú činnosť, z výsledkov ktorej by mohla ukracujúci úmysel manžela (dlžníka) rozpoznať, alebo sa o ňom aspoň dozvedieť. Navyše žalovaná v konaní ani netvrdila, že by takúto činnosť v čase uskutočnenia odporovaného úkonu vôbec vyvinula. Z hľadiska posúdenia požiadavky vynaloženia náležitej starostlivosti zo strany žalovanej, ako osoby blízkej dlžníkovi, nemôže obstať jej obrana len s poukazom na ubezpečovaní zo strany dlžníka, pretože odkaz na dôveru k blízkej osobe nemôže nahrádzať dôkaznú povinnosť žalovanej strany preukázať vynaloženie určitých konkrétnych úkonov náležitej starostlivosti tak, ako to predpokladá ust. § 42a OZ. Ako vyplýva z rozhodovacej praxe, najmä relevantnej judikatúry k otázke náležitej starostlivosti blízkej osoby dlžníka, náležitá starostlivosť vyžaduje určitú aktivitu nadobúdateľa z odporovateľného právneho úkonu, k zisteniu úmyslu dlžníka ukrátiť veriteľa v čase uzatvárania odporovateľného právneho úkonu. Obranu žalovanej, odôvodnenú len tým, že z opatrnosti zisťovala, či prevodca nemá úmysel ukrátiť nejakého svojho veriteľa, pričom tento ju ubezpečoval o opaku, nie je možné v zmysle § 42a Obč. zák. považovať za úspešnú obranu proti odporovaniu právneho úkonu uzavretému s jej manželom. Zákon u nej ako blízkej osoby totiž v tomto prípade vedomosť úmyslu ukrátiť veriteľa predpokladá a na úspešnú obranu proti odporovateľnosti vyžaduje vynaloženie náležitej starostlivosti na poznanie tohto úmyslu. Pri akceptácii obrany spočívajúcej v odkazovaní na dôveru medzi konajúcimi blízkymi osobami, by inštitút odporovateľnosti právnych úkonov v prípade blízkych osôb stratil na význame, pretože dôvera je vo všeobecnosti skôr obvyklým znakom vzťahu blízkych osôb. Na ubránenie sa odporovateľnosti preto musí blízka osoba preukázať vyvinutie takej činnosti (aktivity), pri ktorej mala náležitú snahu zistiť, či

prevádzajúci nemá veriteľa, a či uvedeným úkonom sa nesnaží ho ukrátiť. Žalovaná však takéto konanie nepreukázala.

8. Vo vzťahu k zmluve o pôžičke zo dňa 01.02.2011, na základe ktorej mala žalovaná požičať E. B. peniaze vo výške 530.000 eur súd uviedol, že zmluva o pôžičke je reálnou zmluvou a k jej uzavretiu zákon vyžaduje skutočné odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi. Dokiaľ k odovzdaniu peňazí nedôjde, medzi zmluvnými stranami právny vzťah z pôžičky nevznikne (rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/325/2009 z dňa 30.06.2010). Vyžaduje sa preukázanie skutočného odovzdania predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi, nie preukázanie možnosti veriteľa disponovať príslušnou peňažnou sumou (rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/403/2014 zo dňa 16.12.2015). Súd konštatoval, že žalovaná nepreukázala, že na základe uzavretej zmluvy o pôžičke zo dňa 01.02.2011 odovzdala dlžníkovi finančné prostriedky vo výške 530.000 eur v hotovosti, či a odkiaľ mala takúto sumu peňazí. Svojou výpoveďou o podnikaní a jeho dĺžke nepreukázala, že mohla takouto hotovosťou disponovať. Taktiež nebolo preukázané, v akých bankovkách mala byť pôžička poskytnutá, či si vybrala peniaze z banky lebo ich mala doma v hotovosti. Žalovaná teda v konaní nepreukázala skutočnosť, že disponovala finančnými prostriedkami v danej výške, pričom táto skutočnosť musí byť preukázaná bez akýchkoľvek pochybností. Z hľadiska preukázania odovzdania peňazí nie je postačujúce vyhlásenie dlžníka v písomnej zmluve o pôžičke, že peniaze prebral. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/289/2012 a uznesenie ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 37/2013, ktorý odmietol ústavnú sťažnosť. Záverom skonštatoval nepreukázanie uzatvorenia zmluvy o pôžičke, čo znamená že nemohlo byť platné ani jednostranné započítanie pohľadávok ako ani zmluva o prevode obchodného podielu.

9. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalovaná, ktorá navrhla rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prípadne zmeniť a žalobu zamietnuť. Odvolanie odôvodnila tým, že bolo porušené právo na spravodlivý proces, inou vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nesprávnymi skutkovými zisteniami a nesprávnym právnym posúdením veci (§ 365 ods. 1 písm. b), d), f), h) CSP). Namietala, že súd prvej inštancie sa vôbec nevysporiadal s jej zásadnými argumentmi, a to, že nie je možné odporovať neplatnému právnemu úkonu, so skutočnosťou, že predmetom zmluvy bolo ekvivalentné plnenie a preto nedošlo k ukráteniu žalobcu, že ekvivalentným protiplnením je už samotná pohľadávka dlžníka voči žalovanej na zaplatenie kúpnej ceny, že uznanie dlhu zakladá vyvrátiteľnú právnu domnienku, že dlh v jeho čase uznania existoval, že ona nemohla poznať prípadný úmysel dlžníka ukrátiť žalobcu, že v rokoch 1993 až 2011 mala príjmy spolu vo výške 1.568.637,50 eura, čo niekoľkonásobne prevyšuje predmetnú pôžičku. Poukázala na judikatúru ohľadom simulovaných a disimulovaných právnych úkonov. Uviedla, že súd skonštatoval neplatnosť zmluvy o prevode obchodného podielu, avšak základným predpokladom úspešnosti odporovacej žaloby je existencia platného právneho úkonu dlžníka. Nie je totiž právne možné, aby súd vyhlásil právny úkon za neplatný a zároveň za právne neúčinný. Tieto dva právne inštitúty sa vzájomne vylučujú. Ďalej argumentovala tým, že odporovateľnými nemôžu byť nikdy tzv. ekvivalentné právne úkony, pri ktorých nedochádza k objektívnemu zmenšeniu majetku dlžníka. Je však potrebné, aby išlo o reálne ekvivalentné právne úkony. V konaní o odporovateľnej žalobe musí byť preto záver, že napadnutý právny úkon je úkonom ekvivalentným, vždy bezpečne preukázaný, a to nielen poukazom na jeho znenie, ale zistením, že za plnenie, ktoré ním dlžník stratil, nadobudol iné plnenie skutočne ekvivalentnej povahy (30Cdo/2435/2006). Medzi stranami nebolo sporné, že hodnota obchodného podielu bola v rozhodnom čase vo výške 193.000 eur, pričom kúpna cena bola dohodnutá na 200.000 eur. Z uvedeného vyplýva, že dohodnutá kúpna cena bola nesporne prinajmenšom ekvivalentná hodnote prevádzaného obchodného podielu, preto nie je splnený základný predpoklad odporovacej žaloby, zmenšenie majetku dlžníka, a to bez ohľadu na to, že išlo o prevod na blízku osobu. Uvedené platí nezávisle od toho, či mal súd prvej inštancie za preukázané uhradenie kúpnej ceny, pretože v prípade jej neuhradenia by mal dlžník voči žalovanej pohľadávku vo výške 200.000 eur. Žalobca tak mohol pohľadávku vo výške 200.000 vymáhať podľa § 109 ods. 1 Exekučného poriadku. Ak bol žalobca pasívny a nepodal poddlžnícku žalobu, tak zvolil nesprávny procesný prostriedok na domáhanie sa svojho práva. Uznanie dlhu zakladá vyvrátiteľnú právnu domnienku o existencii dlhu v čase jeho uznania. Predložením platného uznania dlhu splnila svoju povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť o existencii pohľadávky. Následne sa dôkazné bremeno presúva na dlžníka (resp. v tomto prípade na žalobcu, ktorý namiesto dlžníka spochybňoval poskytnutie pôžičky), ktorý má preukázať, že dlh v čase jeho uznania neexistoval, alebo že uznanie dlhu bolo urobené v omyle, pod nátlakom, alebo z iných dôvodov, ktoré by jeho platnosť alebo účinnosť spochybňovali. Súd prvého stupňa však tento základný princíp dôkazného bremena nerešpektoval a v rozhodnutí nesprávne konštatoval,

že žalovaná nepreukázala poskytnutie pôžičky dlžníkovi napriek existencii platného uznania dlhu. V odôvodnení absentuje akákoľvek úvaha o právnych účinkoch uznania dlhu a o presune dôkazného bremena na žalobcu. Súd prvej inštancie pritom nekonštatoval, že by predmetné uznanie dlhu malo byť neplatné. Súd bol v zmysle § 192 CSP povinný vychádzať z vyvrátiteľnej právnej domnienky založenej uznaním dlhu a vyžadovať od žalobcu, aby on preukázal neexistenciu dlhu v čase jeho uznania. Keďže žalobca toto dôkazné bremeno neunesol, súd prvej inštancie mal žalobu aj z tohto dôvodu zamietnuť. Uviedla, že vyvinula maximálne úsilie, aby mohla rozpoznať prípadný úmysel dlžníka ukrátiť nejakého svojho veriteľa. Bonitu dlžníka si overovala aj v jeho troch spoločnostiach a tiež od ďalších osôb. Jedine na otázku právneho zástupcu žalobcu uviedla, že nezisťovala „napr. lustráciu v registroch, v katastrí.“ Jednoznačne uniesla dôkazné bremeno kladené na ňu v ustanovení § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ bol súd prvej inštancie toho názoru, že mohla vykonať aj niečo ďalšie, mal to v rozhodnutí špecifikovať. Z listín vyžiadovaných od Daňového úradu Nitra bolo preukázané, že v rokoch 1993 až 2008 mala príjmy vo výške 1.423.862,50 eura a v rokoch 2009 až 2011 vo výške 144.775 eur, spolu teda 1.568.637,50 eura. Táto suma niekoľkonásobne prevyšuje predmetnú pôžičku. Je preto nesprávne upíňať sa na formálne vykázaný zisk alebo stratu, pretože toto je iba účtovný údaj.

10. K odvolaniu žalovanej žalobca vo vyjadrení uviedol, že od počiatku tvrdí, že právny úkon – zmluva o prevode obchodného podielu je neplatná len čo do jej odplatnosti, keďže žalovaný a pán B. simulovali odplatnosť prevodu obchodného podielu a ich skutočnou vôľou bolo previesť obchodný podiel bezodplatne. Žalobca tak netvrdí, že celý právny úkon ako taký je neplatný, ale len to, že neplatnosť, respektíve simulácia zmluvných strán sa týkala už uvedenej odplatnosti právneho úkonu a platným právnym úkonom je bezodplatný prevod obchodného podielu, čo bola aj skutočná vôľa pána B., o ktorej žalovaná bez pochyb musela vedieť. Skutočný úmysel zmluvných strán pri uzatváraní predmetného právneho úkonu preukazoval viacerými dôkazmi, aj keď vzhľadom na spriaznenosť, respektíve blízkosť zmluvných strán, toto dôkazné bremeno znášať nemusel. Poukázal na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 29Odo/3/2005, kde súd riešil rozpor medzi cenou obchodného podielu uvedeného v zmluve a skutočnou cenou obchodného podielu, pričom uviedol, že ak vôľa účastníkov zmluvy smerovala k jej uzavretiu za iných podmienok (za inú cenu), než bolo v zmluve uvedené, je uzavretá zmluva simulovaným úkonom a zastretým úkonom je zmluva uzatváraná za cenu, ktorú účastníci medzi sebou skutočne dohodli. Z tohto právneho názoru vyplýva, že simulovaný a zastretý právny úkon môžu byť toho istého typu a simulácia, respektíve zastieranie sa môže týkať len odplaty. Žalovanou deklarovaný skutkový stav ohľadom poskytnutých pôžičiek, ich úhrady formou prevodov obchodných podielov a následným zápočtom údajnej odplaty za ich prevod s neexistujúcou pôžičkou, sa nikdy nestal. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaná nemohla disponovať sumou 530.000 eur. Následne žalovaná účelovo dopĺňala svoje tvrdenia o ničím nepreukázané príjmy z Talianska, ktoré však pri svojej prvotnej výpovedi ani len netvrdila. Žalovaná a pán B. si dohodli postup, ktorým chceli zmariť uspokojenie jeho pohľadávky. K žiadnej žalovanou deklarovanej pôžičke pánovi B. nedošlo, v čoho dôsledku nemohlo dôjsť ani k následným zápočtom, uznaniu, či ostatnému žalovanou deklarovanému skutkovému stavu, ktorým sa v konaní snažila brániť. Aj zo znaleckého posudku a následnej výpovede znalca na pojednávaní boli preukázané viaceré znaky antedatovania žalovanou predložených listín, čo opakovane preukazuje úmysel pána B. a vedomosť o ňom zo strany žalovanej. Poukázal na zmenu právneho názoru ohľadom ekvivalentných právnych úkonov, kedy súdy dospeli k záveru, že zmena štruktúry majetku za určitých okolností môže spôsobiť ukrátenie veriteľa, v dôsledku reálneho nenadobudnutia protiplnenia, z ktorého by sa veritelia následne mohli uspokojiť (napr. uznesenie Krajského súdu v Trnave z dňa 18.11.2014, sp. zn. 23Co/374/2013, rozsudok Najvyššieho súdu SR z 25.11.2020 sp. zn. 3Obdo/31/2020, či obdobne rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 29.4.2010, sp. zn. 29Cdo 4886/2007, rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 19.3.2015 sp. zn. 21Cdo 1508/2014). Za zmenšenie majetku dlžníka, resp. ukrátenie veriteľa, je na účely odporovateľnosti právneho úkonu potrebné zaradiť aj takú zmenu v majetku dlžníka, ktorá síce nepredstavuje zníženie hodnoty majetku dlžníka v peňažnom vyjadrení (napr. zmena nehnuteľnosti na peniaze, či peňažnú pohľadávku na zaplatenie kúpnej ceny), ak takáto zmena skladby majetku dlžníka spôsobí, že skutočne zostane veriteľova pohľadávka ukrátená (obdobne uznesenie Najvyššieho súdu SR z 27.10.2021 sp. zn. 5Obdo/84/2020). Za ukracujúci je považovaný právny úkon, kedy dlžník, ktorý nemá iný majetok postačujúci k uspokojeniu svojich veriteľov, ako predávajúci uzavrel so svojím veriteľom ako kupujúcim kúpnu zmluvu, v ktorej došlo k započítaniu kúpnej ceny oproti pohľadávke kupujúceho, čím sa v dobe účinnosti kúpnej zmluvy dlžníkovi za predaný majetok nedostalo žiadneho skutočného (reálneho) protiplnenia, z ktorého by mohli dlžníkovi veritelia uspokojiť svoje pohľadávky (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 29.04.2010 sp. zn. 29Cdo/4886/2007). Na ekvivalentný právny úkon by súd nemal hľadieť iba ako na úkon, v ktorého dôsledku došlo k zmene štruktúry aktív a pasív,

ale aj ako na úkon, v ktorého dôsledku došlo k zhoršeniu vymáhateľnosti pohľadávky veriteľov (napr. dlžníkov majetok sa znížil o započítanú pohľadávku). Ak ide o právny úkon, ktorým sa mení štruktúra majetku dlžníka, je teda potrebné skúmať nielen to, či na základe právneho úkonu dlžníka došlo k zníženiu hodnoty majetku dlžníka v „ekonomickom“ číselnom vyjadrení, ale tiež to, či nedošlo k zhoršeniu uspokojenia veriteľovej pohľadávky vzhľadom na zmenenú štruktúru majetku dlžníka (porov. uznesenie Krajského súdu v Trnave z 18.11.2014, sp. zn. 23Co/374/2013, uznesenie Najvyššieho súdu SR z 27.10.2021 sp. zn. 5Obdo/87/2020). Aj keby sa na zmluvu o prevode obchodného podielu hľadelo ako na odplatnú, zmenila sa štruktúra majetku dlžníka p. B. a táto zmena štruktúry majetku (obchodný podiel na pohľadávku, ktorá ak aj existovala, mala zaniknúť započítaním) jednoznačne ukrátila uspokojenie pohľadávky veriteľa, čo je zrejmé aj z exekučného spisu, keďže po piatich rokoch exekúcie ostáva pohľadávka žalobcu aj naďalej neuspokojená v sume prevyšujúcej 100.000 eur. Dlžníkovi p. B., tak ako to vyplynulo z vykonaného dokazovania, sa nedostala reálna protihodnota, z ktorej by mohla byť jeho pohľadávka uspokojená. Zmena skladby majetku dlžníka mala za priamy následok to, že žalobca ako veriteľ bol ukrátený o možnosť uspokojiť svoju pohľadávku z predaja obchodného podielu, ktorý dlžník p. B. previedol na žalovanú, pričom tento prevod mal priamy dopad na majetkovú sféru dlžníka vo vzťahu k jeho možnosti ako veriteľa svoju pohľadávku uspokojiť. K vyvrátiteľnej právnej domnienky, že dlh v čase uznania trval, uviedol, že vykonaným dokazovaním jednoznačne preukázal, že údajný dlh p. B. nikdy neexistoval, žalovaná nedisponovala deklarovanou finančnou hotovosťou 530.00 eur, pričom zároveň došlo k antedatovaniu listín, čo vyplynulo z výsluchu znalca, aj keď samotný záver znaleckého posudku toto tvrdenie ani nepotvrdil ani nevyvrátil. Poukázal aj na účelové konanie žalovanej, ktorá odmietala predložiť listiny na ich znalecké skúmanie v čase, kedy by bolo možné príslušnými znaleckými metódami jednoznačne potvrdiť ich antedatovanie. Z vykonaného dokazovania vyplýva nie len to, že žalovaná nemohla poznať úmysel dlžníka, ale práve naopak, že si tohto úmyslu bola plne vedomá a s dlžníkom pri plnení tohto úmyslu v plnom rozsahu súčinná. Žalovaná svoje konanie s náležitou starostlivosťou poznať úmysel dlžníka preukazovala len informáciami od dlžníka, resp. z jeho firiem bez akejkoľvek bližšej špecifikácie, pričom iné úkony ani len netvrdila a už vôbec nepreukázala. Žalovaná potvrdila, že žiadne registre (kataster nehnuteľností, register poverení na vykonanie exekúcie, centrálny register exekúcií), ktoré sú verejné a z ktorých by sa mohla dozvedieť niečo o ukracujúcom úmysle dlžníka, nekontrolovala. Záverom navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

11. Žalovaná zotrvala na svojej argumentácii. Uviedla, že cieľom žalobcu je snaha presvedčiť súd o tom, že zmluva bola len predstieraným (simulovaným) odplatným úkonom, ktorý mal zastierať skutočný úmysel, a to bezodplatný prevod. Žalobca tvrdil, že zmluva je neplatná len čo do jej odplatnosti, pričom platným právnym úkonom má byť bezodplatný prevod obchodného podielu. Žalobca tým sám spochybňuje správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia, keďže súd považoval zmluvu za neplatnú. Ona nesúhlasí s tým, že by zmluva o prevode obchodného podielu bola neplatná, avšak keby naozaj bola, bol by to jednoznačne dôvod pre zamietnutie žaloby. Poukázala na rozsudok NS Slovenskej socialistickej republiky zo dňa 30.01.1975, sp. zn. 1Cz/129/74, podľa ktorého ak je v písomnom vyhotovení kúpnej zmluvy týkajúcej sa nehnuteľnosti uvedená kúpna cena odchylná od kúpnej ceny skutočne dojednanej, je neplatná celá kúpna zmluva a nemožno považovať za platne uzavretú ani kúpnu zmluvu s cenou skutočne dohodnutou ani kúpnu zmluvu s cenou uvedenou v písomnom vyhotovení. Aktuálnosť presne tohto rozhodnutia bola potvrdená v uznesení NS SR zo dňa 24.01.2018, sp. zn. 6Cdo/29/2017, R 71/2018. Má za to, že k zhoršeniu vymáhateľnosti pohľadávky žalobcu nedošlo. Žalobca neuvádza, prečo by nemohol podať poddlžnícku žalobu a túto časť jej argumentácie prehliada. Ukrátenie nenastalo zmenou majetku, ale procesnou pasivitou samotného žalobcu. Spochybňuje správnosť napadnutého rozhodnutia, keďže súd prvej inštancie nedospel k tomu, že by žalobca preukázal neexistenciu dlhu dlžníka voči nej. Súd mal za to, že v konaní nepreukázala svoje tvrdenie, že na základe uzavretej zmluvy o pôžičke reálne odovzdala dlžníkovi finančné prostriedky vo výške 530.000 eur. Rovnako tak súd prvej inštancie nekonštatoval, že by sporné listiny boli antedatované. Odmietla tvrdenie žalobcu, že by sa účelovo vyhýbala predloženiu listín do konania. Z registra poverení na vykonanie exekúcie sa v čase prevodu obchodného podielu nemohla nič dozvedieť, keďže k vydaniu poverenia došlo dňa 25.09.2018, k jeho zverejneniu až dňa 05.10.2018, pričom zmluva bola uzavretá dňa 21.09.2018. Vzhľadom na uznanie dlhu zo dňa 01.02.2016 nebolo na nej dôkazným bremenom preukázať, že danou sumou (530.000 eur) v minulosti disponovala a poskytla ju dlžníkovi, pretože o tomto svedčala zákonná právna domnienka. Preukázať opak bolo dôkazným bremenom žalobcu.

12. Žalobca k vyjadreniu žalovanej uviedol, že jeho stanovisko ohľadom právneho úkonu obsiahnutého v zmluve o prevode obchodného podielu je od počiatku nemenné a nie je protirečivé, ako to žalovaná

tvrdí. Od počiatku sa domáha toho, aby súd vyslovil neúčinnosť právneho úkonu obsiahnutého v zmluve o prevode obchodného podielu, pričom má za to, že sa vykonaným dokazovaním preukázala bezodplatnosť tohto právneho úkonu. Zároveň sa preukázala platnosť uvedeného právneho úkonu, keďže obchodný podiel aj reálne prešiel na žalovanú, čo žalovaná ani nepopiera. Žalovaná neunesla dôkazné bremeno na preukázanie ňou tvrdených skutočností, ktoré by viedli k záveru o odplatnosti prevodu obchodného podielu, pričom táto otázka bola pre posúdenie jeho nároku zásadná. Nemôže sa poddĺžnickou žalobou domáhať zaplata sumy za prevod obchodného podielu, keď tvrdí, že takýto prevod bol bezodplatný. V exekučnom konaní na povinného E. B. podal návrh na prikázanie pohľadávky voči žalovanej. Následne však na základe priebežných výsledkov vykonaného dokazovania v tomto konaní podal návrh na zrušenie exekučného príkazu prikázaním pohľadávky, keďže dva nároky popri sebe nemohli obstáť, pričom návrh na zrušenie exekučného príkazu dal po tom, čo na základe vykonaného dokazovania v tomto konaní mal za to, že bezodplatnosť prevodu obchodného podielu bola preukázaná. Uvažoval teda aj s poddĺžnickou žalobou, od podania ktorej upustil z vyššie uvedených dôvodov.

13. Odvolací súd v zmysle § 382 Civilného sporového poriadku vyzval strany sporu, aby sa v súvislosti so záverom súdu prvej inštancie o neplatnosti zmluvy o prevode obchodného podielu (posledná veta bodu 18. odôvodnenia) vyjadrili k možnému použitiu ustanovení § 266 ods. 1, 2, 3, 4 Obchodného zákonníka a § 41a ods. 2 Občianskeho zákonníka.

14. Žalobca k prípadnej aplikácii týchto ustanovení vo svojom vyjadrení uviedol, že už v priebehu konania tvrdil, že zmluva o prevode obchodného podielu za odplatu je simulovaným právnym úkonom, a touto zmluvou bol zastretý iný právny úkon, a to bezodplatný prevod obchodného podielu, ktorý považuje za platný. V napadnutom rozsudku postrehol „nesúladi“ výroku súdu s odôvodnením v bode 18. odôvodnenia o neplatnosti zmluvy o prevode obchodného podielu. Na tomto mieste bolo potrebné ozrejmiť skutočnosť, že ide o simulovaný a disimulovaný právny úkon, z ktorých zmluva o bezodplatnom prevode obchodného podielu ako disimulovaný právny úkon, je platná. Výrok rozhodnutia je v súlade s vykonaným dokazovaním. Súd prvej inštancie napriek nesprávnej formulácii v odôvodnení rozsudku rovnako vychádzal z toho, že zmluva o bezodplatnom prevode obchodného podielu je platná, inak by nemohol vysloviť jej neúčinnosť.

15. Žalovaná k prípadnej aplikácii týchto ustanovení vo svojom vyjadrení uviedla, že zisťovanie obsahu zmluvy a výklad prejavu vôle zmluvných strán je skutkovou otázkou. Z napadnutého rozhodnutia nevyplýva skutkové zistenie, že by úmysel zmluvných strán mal byť iný, ako je písomne zachytený v spornej zmluve o prevode obchodného podielu, ani že táto mala pripúšťať rôzny výklad (t. j. aspoň dva rôzne výklady). Mala úmysel uzavrieť zmluvu o prevode obchodného podielu presne v takom znení, ako je v nej písomne uvedené a takto ho určite pochopil aj prevodca. Z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že by účastníci zmluvy o prevode obchodného podielu chceli tento previesť bezodplatne. Tvrdená bezodplatnosť je v jednoznačnom rozpore s jazykovým vyjadrením zmluvy, konkrétne v rozpore s jej článkom IV. ods. 1.

16. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, účinného od 1. júla 2016, ďalej len „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal vec bez nariadenia pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku (§ 385 ods. 1, § 378 ods. 1, § 177 ods. 2 písm. c/, § 219 ods. 3 CSP) a po prejednaní veci prijal záver, že odvolanie žalovanej nie je opodstatnené. Preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

17. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 28.10.2020 domáhal neúčinnosti právneho úkonu obsiahnutého v zmluve o prevode obchodného podielu zo dňa 21.09.2018, ktorou dlžník (E. B.) previedol svoj obchodný podiel zodpovedajúci jeho peňažnému vkladu do základného imania vo výške 2.500 eur na žalovanú A. B. A.. Žalobca má voči E. B. vymáhateľnú pohľadávku vo výške 68.672,68 eura, a to na základe právoplatného rozsudku Okresného súdu Topoľčany č. k. 8Cb/4/2009-894 zo dňa 19.05.2017. Kúpna cena prevedeného obchodného podielu mala byť uhradená jednostranným zápočtom vzájomných pohľadávok, keďže žalovaná mala voči žalobcovi pohľadávku titulom pôžičky vo výške 200.000 eur. K prevodu obchodného podielu došlo medzi blízkymi osobami v zmysle § 116 Občianskeho zákonníka (manželom a manželkou), na čo poukazoval žalobca počas celého konania. Žalovaná v konaní uplatnený nárok neuznala a navrhovala

žalobu zamietnuť z dôvodov, že predmetom zmluvy bolo ekvivalentné plnenie, čím nebol splnený základný predpoklad pre odporováciu žalobu. Uviedla, že pred uzatvorením zmluvy z opatrnosti zisťovala, či dlžník nemá úmysel ukrátiť nejakého svojho veriteľa, pričom ten ju ubezpečoval o opaku a bola toho názoru, že v tomto smere vynaložila starostlivosť v takej miere, že rozhodne nemohla prípadný úmysel dlžníka poznať. Poukázala na skutočnosť, že pokiaľ zaplatila za prevod obchodného podielu, nemohlo dôjsť uzavretím zmluvy k ukráteniu žalobcu, keďže pri ekvivalentnom plnení dlžník iba vymení jednu formu majetku za inú, pričom jeho majetok sa nezmenší.

18. Zmyslom odporovateľnosti je možnosť veriteľa domáhať sa žalobou na súde, aby určil, že dlžníkové úkony, ktorými ukracuje uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky, sú voči nemu právne neúčinné, čo mu následne umožňuje dosiahnuť relatívnu neúčinnosť týchto úkonov voči konkrétnej osobe a možnosť požadovať uspokojenie svojej pohľadávky z toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku. Dôvodom odporovateľnosti právneho úkonu je, že bol uskutočnený s úmyslom ukrátiť veriteľa, bol uskutočnený v posledných troch rokoch, veriteľ má voči dlžníkovi vymáhateľnú pohľadávku a právnym úkonom došlo k jej ukráteniu. Predpokladom úspešnej odporovateľnosti právneho úkonu je existencia úmyslu dlžníka ukrátiť svojho veriteľa. V zásade platí, že dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať úmysel zaťažuje žalobcu, no v prípade, že došlo k úkonu medzi dlžníkom a jemu blízkou osobou, úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa zákon predpokladá. Je na osobe dlžníkovi blízkej, aby preukázala, že úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa v čase právneho úkonu nemohla ani pri náležitej starostlivosti poznať. Úspešná obrana žalovaného ako osoby dlžníkovi blízkej spočíva nielen v jeho tvrdení, že o úmysle dlžníka ukrátiť právnym úkonom veriteľa nevedela a ani nemohla vedieť, ale aj v tvrdení a preukázaní, že vyvinula takú aktivitu, aby úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa, ktorý v dobe odporovateľného právneho úkonu musel existovať, z jej výsledkov spoznala, t. j. aby sa o tomto úmysle dozvedela. Ak sa jej to ani pri vynaložení náležitej starostlivosti nepodarilo, môže sa tým brániť odporovacej žalobe (rozhodnutie NS ČR sp. zn. 21 Cdo/206/2013). Pod ukrátením veriteľa treba rozumieť také zmenšenie majetku dlžníka, ktoré neumožní uspokojenie pohľadávky veriteľa celkom alebo aj sčasti. K ukráteniu dlžníka môže dôjsť aj bezodplatným úkonom dlžníka.

19. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalobca má vymáhateľnú pohľadávku voči manželovi žalovanej, ktorá mu je blízkou osobou v zmysle § 116 Občianskeho zákonníka a s ktorým žalovaná uzatvorila zmluvu o prevode obchodného podielu. Týmto právnym úkonom zároveň došlo k ukráteniu vymoženia pohľadávky žalobcu. Trojročná lehota na podanie žaloby bola taktiež zachovaná.

20. Žalovaná v odvolaní namietala, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s argumentom o možnosti odporovať len platným právnym úkonom a v odôvodnení bodu 18. uviedol iba toľko, že „Keďže v danej veci existencia právneho vzťahu zo zmluvy o pôžičke nebola preukázaná, bolo nutné vychádzať zo záveru, že nie je platné ani následné jednostranné započítanie pohľadávok ako i Zmluva o prevode obchodného podielu.“ Je pravdou, že v súvislosti s konštatáciou o neplatnosti zmluvy o prevode obchodného podielu súd nič bližšie neuviedol, nezdôvodnil o aké ustanovenie zákona oprel svoje právne závery a tiež prečo vyhovel žalobe o neúčinnosť právneho úkonu, pokiaľ ho vyhodnotil ako neplatný; odporovať totiž možno iba platným právnym úkonom. Navyiac v bode 12. odôvodnenia rozsudku súd uviedol, že predmetom sporu je odporovateľnosť právneho úkonu – zmluvy o prevode obchodného podielu, pričom malo ísť „o simulovaný právny úkon, úmyslom ktorého nebolo uzavrieť odplatný prevod, ale mal byť zastretý bezodplatný prevod obchodného podielu, ktorý bol vykonaný výlučne za účelom ukrátenia pohľadávky“. Na základe odporujúcich si vyjadrení a záverov súdu prvej inštancie, zvolil odvolací súd postup podľa § 382 CSP a vyzval strany sporu, aby sa vyjadrili k možnému použitiu ustanovení § 266 ods. 1, 2, 3, 4 Obchodného zákonníka a § 41a ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci neboli použité a sú podľa názoru odvolacieho súdu pre rozhodnutie veci rozhodujúce. Vzhľadom na vyššie uvedené rozpory v odôvodnení súdu prvej inštancie sa zároveň odvolací súd pri preskúmaní odvolaním napadnutého rozhodnutia snažil vychádzať predovšetkým z celkového obsahu odôvodnenia rozsudku, ktorý mal oporu aj v skutkovom stave, bol podporený konzistentnými argumentmi, a nie z jednej vety, ktorá sa v jej závere významom vymykala všetkým ostatným právnym a skutkovým záverom a zisteniam súdu.

21. Podľa § 266 ods. 1 Obchodného zákonníka prejav vôle sa vykladá podľa úmyslu konajúcej osoby, ak tento úmysel bol strane, ktorej je prejav vôle určený, známy alebo jej musel byť známy.

22. Podľa § 266 ods. 2 Obchodného zákonníka v prípadoch, keď prejav vôle nemožno vyložiť podľa odseku 1, vykladá sa prejav vôle podľa významu, ktorý by mu spravidla prikladala osoba v postavení osoby, ktorej bol prejav vôle určený. Výrazy používané v obchodnom styku sa vykladajú podľa významu, ktorý sa im spravidla v tomto styku prikladá.

23. Podľa § 26 ods. 3 Obchodného zákonníka pri výklade vôle podľa odsekov 1 a 2 sa vezme náležitý zreteľ na všetky okolnosti súvisiace s prejavom vôle, včítane rokovania o uzavretí zmluvy a praxe, ktorú strany medzi sebou zaviedli, ako aj následného správania strán, pokiaľ to pripúšťa povaha veci.

24. Podľa § 266 ods. 4 Obchodného zákonníka prejav vôle, ktorý obsahuje výraz pripúšťajúci rôzny výklad, treba pri pochybnostiach vykladať na ľarchu strany, ktorá ako prvá v konaní tento výraz použila.

25. Podľa § 41a ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak právnym úkonom má byť zastretý iný právny úkon, platí tento iný úkon, ak to zodpovedá vôli účastníkov a ak sú splnené všetky jeho náležitosti. Neplatnosti takého právneho úkonu sa nemožno dovoľávať voči účastníkovi, ktorý ho považoval za nezastretý.

26. Obchodný zákonník má samostatné interpretačné pravidlá pre právne úkony, ktoré sú hierarchicky usporiadané. Na rozdiel od Občianskeho zákonníka viac uprednostňuje vôľu pred prejavom tejto vôle. Podľa odseku 1 sa prejav vôle vykladá podľa úmyslu tej osoby, ktorá vôľu prejavila, ale len za predpokladu, že tento úmysel bol známy tej strane, ktorej bol určený alebo jej musel byť známy. Aplikácia tohto interpretačného pravidla prichádza do úvahy vtedy, ak je nesporné, že konajúca osoba mala úmysel prejaviť určitú vôľu. Ak by osoba, ktorej bol právny úkon určený, popierala, že jej úmysel konajúceho bol známy, prejav vôle je podľa úmyslu možné interpretovať len vtedy, ak je nesporné, že taký úmysel tu bol a preukáže sa, že osobe, ktorej bol určený, musel byť známy. Podmienkou zohľadnenia úmyslu konajúcej osoby je, že tento úmysel konajúcej osoby musí byť známy strane, ktorej bol určený. Jeho aplikácia do úvahy by mala prichádzať iba vtedy, ak je úmysel konajúcej osoby nesporný a tiež musí byť preukázané, že je druhej strane známy (Ďurica, Strémy In: Patakyová a kol. 2022, s. 1202 – 1203). Ak je teda prejav vôle (napr. slovo alebo text) v rozpore s úmyslom konajúcej osoby, ktorý je druhej strane známy, prednosť má práve výklad podľa úmyslu konajúcej osoby.

27. Pri výklade vôle podľa § 266 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka nemôže byť východiskom len sám prejav vôle, resp. vôľa konajúceho v momente, kedy prejav vôle urobil. Výklad sa musí opierať o komplexný pohľad na okolnosti prípadu s prihliadnutím na samotné jednanie o uzavretí zmluvy, prax, ktorú si strany vo vzájomnom obchodnom styku zaviedli a ich správanie po uzavretí zmluvy (viď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3Obdo/16/2002).

28. Súdna prax zároveň preferuje platnosť právneho úkonu pred jeho neplatnosťou. „Základným princípom výkladu zmlúv je prioritá výkladu, ktorý nezakladá neplatnosť zmluvy, pred takým výkladom, ktorý neplatnosť zmluvy zakladá, ak sú možné obidva výklady. Je tak vyjadrený a podporovaný princíp autonómie zmluvných strán, povaha súkromného práva a s ním spojená spoločenská a hospodárska funkcia zmluvy. Neplatnosť zmluvy má byť teda výnimkou, a nie zásadou.“ (nález Ústavného súdu SR I. ÚS 242/2007 zo dňa 03.07.2008, podobne aj nález Ústavného súdu SR zo dňa 01.04.2015, sp. zn. I. ÚS 640/2014).

29. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o nepreukázaní uzatvorenia zmluvy o pôžičke, keďže žalovaná nepreukázala, že došlo k reálnemu odovzdaniu peňazí pánovi B. a že vôbec s takouto sumou v čase poskytnutia pôžičky disponovala (bod 18. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Pri zmluve o pôžičke zaťažuje veriteľa dôkazné bremeno skutočného odovzdania peňazí a jeho solventnosti ku dňu uzatvorenia zmluvy. Žalobca spochybnil platnosť zmluvy o pôžičke z dôvodu, že žalovaná nepreukázala reálne odovzdanie peňazí pánovi B. a ani skutočnosť, že by v čase, keď malo k uzatvoreniu zmluvy o pôžičke dôjsť, s takou finančnou čiastkou vôbec disponovala. Vychádzajúc z týchto skutkových zistení žalobca následne spochybnil aj odplatnosť prevodu obchodného podielu, pretože pre neexistenciu pôžičky nemohlo dôjsť ani k jednostrannému započítaniu pohľadávok a k úhrade kúpnej ceny 200.000 eur za prevod obchodného podielu. Právny záver o neplatnosti zmluvy o pôžičke a následnom jednostrannom započítaní pohľadávok prijal aj súd prvej inštancie (bod 18. odôvodnenia napadnutého rozsudku), pričom konštatoval aj neplatnosť zmluvy o prevode obchodného podielu, avšak bez bližšieho právneho zdôvodnenia. Navyše uvedený záver o neplatnosti zmluvy o prevode obchodného podielu je v rozpore s ostatným obsahom odôvodnenia súdu a tiež s

konštatovaním súdu, že predmetom sporu je odporovateľnosť právneho úkonu – zmluvy o prevode obchodného podielu, pričom malo ísť podľa súdu „o simulovaný právny úkon, úmyslom ktorého nebolo uzavrieť odplatný prevod, ale mal byť zastretý bezodplatný prevod obchodného podielu, ktorý bol vykonaný výlučne za účelom ukrátenia pohľadávky“. Rovnaký skutkový stav mal súd prvej inštancie aj preukázaný, keď konštatoval neplatnosť uzatvorenia zmluvy o pôžičke a rovnako aj neplatnosť následného jednostranného započítania pohľadávok. Navyše súd pozná právo a je mu známe, že odporovať možno len platným právnym úkonom. Pokiaľ súd prvej inštancie rozhodol o neúčinnosti právneho úkonu (zmluvy o prevode obchodného podielu), musel zmluvu považovať za platný právny úkon, a to napriek tomu, čo uviedol v závere poslednej vety bodu 18. odôvodnenia rozsudku, avšak bez bližšieho vysvetlenia, čo skôr evokuje aj s ohľadom na ostatný obsah zdôvodnenia rozsudku, že zrejme došlo zo strany súd k chybe v písaní.

30. Odvolací súd poukazuje na ustanovenia § 266 ods. 1, 2, 3, 4 Obchodného zákonníka a § 41a ods. 2 Občianskeho zákonníka má za to, že treba vychádzať z úmyslu strán pri uzatváraní zmluvy o prevode obchodného podielu. Obe zmluvné strany mali úmysel previesť obchodný podiel. K jeho prevodu aj reálne došlo, o čom svedčí aj zápis žalovanej ako spoločníčky v obchodnom registri od 14.11.2018. Žalovaná sa v konaní vyjadrila, že zmluvu považuje za platnú. Úmysel a zámer žalovanej a jej manžela teda smeroval k prevodu obchodného podielu, avšak nie odplatne, tak ako bolo uvedené v zmluve, ale bezodplatne, keďže žalovaná nepreukázala, že k poskytnutiu pôžičky reálne došlo a z tohto dôvodu nebolo ani akú pohľadávku z dôvodu zaplatenia kúpnej ceny za prevod obchodného podielu, započítať. Zohľadniac skutkové okolnosti a vykonané dôkazy prejednávanej veci jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach, dospel odvolací súd k záveru o potrebe aplikácie ustanovenia § 41a ods. 2 Občianskeho zákonníka, keďže vôľa účastníkov zmluvy viedla k bezodplatnému a nie k odplatnému prevodu obchodného podielu. Uzatvorená zmluva (odplatná) je tak simulovaným úkonom a zastretým úkonom je zmluva o prevode obchodného podielu uzatváraná bezodplatne, pretože takýto úkon zodpovedá skutočnej vôli účastníkov zmluvy. Platným je teda disimulovaný právny úkon. Uvedený záver o platnosti zmluvy je v súlade aj so súdnou praxou, ktorá preferuje platnosť právneho úkonu pred jeho neplatnosťou. Rovnako je právny záver súladný aj so skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, ktorý v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že pri uzatvorení zmluvy o prevode obchodného podielu malo ísť o simulovaný právny úkon, úmyslom ktorého nebolo uzavrieť odplatný prevod, ale mal ním byť zastretý bezodplatný prevod obchodného podielu, ktorý bol vykonaný výlučne za účelom ukrátenia pohľadávky. Tu bolo potrebné zo strany súdu prvej inštancie poukázať aj na ustanovenie § 41a ods. 2 Občianskeho zákonníka, čo však súd neurobil. Z uvedeného dôvodu odvolací súd vyzval strany sporu na vyjadrenie sa k možnému použitiu tohto ustanovenia, pretože súd ho v odôvodnení rozsudku síce priamo neuviedol, avšak z odôvodnenia vyplýva, že na daný právny úkon ho aplikoval, keď konštatoval zastretie bezodplatného prevodu obchodného podielu odplatným prevodom, ktorý však odplatný nebol, pričom úmyslom zmluvných strán ani nebolo uzavrieť odplatný prevod. Konanie pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Odvolací súd preto postupoval tak, ako je vyššie uvedené a odôvodnenie súdu prvej inštancie, s ktorým sa po skutkovej a právnej stránke stotožnil, doplnil o ustanovenie § 41a ods. 2 OZ, ktorého paragrafové znenie v odôvodnení súdu absentovalo.

31. Žalovaná v odvolaní tiež poukazovala na príjmy, ktoré mala dosiahnuť z jej podnikateľskej činnosti. Avšak ani príjmy spolu vo výške 1.568.637,50 eura, ktoré mala žalovaná dosiahnuť v rokoch 1993 až 2011 nepreukazujú, že peniaze v sume 530.000 eur boli reálne odovzdané pánovi B. titulom pôžičky, t. j. že skutočne došlo k uzatvoreniu zmluvy o pôžičke.

32. Keďže súd prvej inštancie prijal záver o nepreukázaní uzatvorenia zmluvy o pôžičke, s ktorým sa odvolací súd stotožnil a následne vyhodnotil prevod obchodného podielu ako bezodplatný, nie je možné sa stotožniť ani s názorom žalovanej o ekvivalentnom plnení. V predmetnej veci totiž k žiadnemu plneniu nedošlo. Dokonca aj v prípade, že by bola zmluva o prevode obchodného podielu odplatná (ak by žalovaná preukázala reálne poskytnutie pôžičky) a zmluvné strany by uzavreli dohodu o započítaní kúpnej ceny oproti pohľadávke kupujúcej (zo zmluvy o pôžičke), išlo by podľa názoru odvolacieho súdu o ukracujúci a neúčinný právny úkon, pretože uzatvorením zmluvy by sa dlžníkovi (manželovi žalovanej) nedostalo skutočného protiplnenia a nemohla by tak byť uspokojená pohľadávka žalobcu. Za ekvivalentné plnenie preto nie je možné považovať ani zaplatenie kúpnej ceny započítaním pohľadávok, keďže dlžník nedostane žiadne reálne protiplnenie, z ktorého by vedel uspokojiť svojho veriteľa.

33. Žalovaná tiež vytýkala súdu prvej inštancie, že sa nijako nevysporiadal s uznaním dlhu, ktoré zakladá vyvrátiteľnú právnu domnienku o existencii dlhu v čase jeho uznania. Tu je potrebné uviesť, že nepreukázaním poskytnutia pôžičky, nevznikol manželovi žalovanej ani žiadny dlh. Dlžník žalobcu tak nemohol uznať dlh, ktorý v čase jeho uznania neexistoval. Uznanie dlhu je jednostranný právny úkon dlžníka adresovaný veriteľovi, ktorý možno urobiť až po tom, čo dlh vznikol (rozhodnutie NS ČR sp. zn. 30Cdo/3840/2012, 33Cdo/4052/2013).

34. Odvolací súd sa nestotožnil ani s názorom žalovanej, že v prípade nepreukázania uhradenia kúpnej ceny, má dlžník voči žalovanej pohľadávku vo výške 200.000 eur a žalobca si preto mohol pohľadávku vo výške 200.000 vymáhať podľa § 109 ods. 1 Exekučného poriadku. Ak bol žalobca pasívny a nepodal poddĺžnícku žalobu, tak podľa žalovanej zvolil nesprávny procesný postup. Podľa názoru odvolacieho súdu, je na žalobcovi akú žalobu sa rozhodne na ochranu svojich práv podať. Keďže sám žalobca považoval prevod obchodného podielu medzi žalovanou a jej manželom za bezodplatný, nemal dôvod domáhať sa úhrady pohľadávky o výške 200.000 eur od žalovanej, tak ako žalovaná namietala v odvolaní. Žalobca zvolil správnu žalobu, keďže jeho pohľadávka vo výške 68.672,68 eura, ktorú má voči manželovi žalovanej bola práve prevodom obchodného podielu manžela na žalovanú ukrátená a do dnešného dňa nie je uspokojená.

35. Žalovaná tiež namietala, že uniesla dôkazné bremeno kladené na ňu v ustanovení § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka, keďže bonitu dlžníka si overovala aj v jeho troch spoločnostiach a tiež od ďalších osôb. Z ustanovenia § 42a ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov vyplýva, že odporovateľným je taký právny úkon dlžníka, ktorý urobil v posledných troch rokoch v úmysle ukrátiť svojho veriteľa, ak tento úmysel musel byť druhej strane známy, pričom bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno v tomto smere nesie veriteľ (žalobca). Preukázanie úmyslu dlžníka ukrátiť veriteľa nie je podmienkou odporovateľnosti v prípade, ak dlžník realizoval právny úkon s osobami jemu blízkymi (§ 116 a § 117 OZ) alebo v prospech týchto osôb. V takomto prípade sa existencia ukracujúceho úmyslu dlžníka predpokladá ex lege a skutočný úmysel dlžníka pre procesný úspech žalujúceho veriteľa nie je podstatný. Rozhodujúcou skutočnosťou je ukrátenie veriteľa, teda objektívny stav, ktorý svoje právne následky neodvodzuje od subjektívneho motívu (ukracujúceho úmyslu) dlžníka. V takomto prípade zákon u blízkych osôb dlžníka konštruje vyvrátiteľnú domnienku, že úmysel dlžníka ukrátiť jeho veriteľa poznali; je preto na týchto osobách (ak chcú účinne zabrániť podanej odporovacej žalobe), aby v konaní preukázali, že úmysel dlžníka v čase uskutočnenia ukracujúceho právneho úkonu nemohli poznať ani pri vynaložení náležitej starostlivosti. K účinnému vyvráteniu tejto zákonnej domnienky (v záujme vlastného procesného úspechu) je preto nevyhnutné jednak tvrdenie žalovanej blízkej osoby dlžníka, že dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa ani pri náležitej starostlivosti nemohla poznať, ale najmä preukázanie (splnenie dôkaznej povinnosti) konkrétnych úkonov vynaloženia náležitej starostlivosti. Na tento účel musí žalovaná blízka osoba hodnoverným spôsobom v konaní preukázať, že v súvislosti s odporovaným právnym úkonom vynaložila takú relevantnú činnosť, aby ukracujúci úmysel z výsledkov tejto činnosti rozpoznala, alebo sa o ňom aspoň mohla dozvedieť.

36. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením súdu prvej inštancie ohľadom neunesenia dôkazného bremena zo strany žalovanej, ktorá nepreukázala, že vynaložila náležitú starostlivosť, aby mohla úmysel manžela ukrátiť svojho veriteľa poznať. Ako vyplýva z uznesenia NS SR sp. zn. 5Obdo/4/2016 publikovaného v Zbierke stanovísk a súdov SR pod č. 7/2017, z hľadiska požiadavky vynaloženia náležitej starostlivosti zo strany blízkej osoby dlžníka, nemôže odkaz na vzájomnú dôveru medzi blízkymi osobami nahrádzať dôkaznú povinnosť žalovanej strany preukázať vynaloženie určitých konkrétnych úkonov náležitej starostlivosti tak, ako to predpokladá ust. § 42a OZ. Obranu žalovanej spočívajúcej v ubezpečovaní zo strany jej manžela o neexistencii dlhu, nie je možné považovať za úspešnú obranu proti odporovaniu právnemu úkonu. „Zákon u nej ako blízkej osoby totiž v tomto prípade vedomosť úmyslu ukrátiť veriteľa predpokladá a na úspešnú obranu proti odporovateľnosti vyžaduje vynaloženie náležitej starostlivosti na poznanie tohto úmyslu. Pri akceptácii takejto obrany spočívajúcej v odkazovaní na dôveru medzi konajúcimi blízkymi osobami, by inštítút odporovateľnosti právnych úkonov v prípade blízkych osôb stratil na význame, pretože dôvera je vo všeobecnosti skôr obvyklým znakom vzťahu blízkych osôb. Na ubránenie sa odporovateľnosti preto musí blízka osoba preukázať vyvinutie takej činnosti (aktivity), pri ktorej mala náležitú snahu zistiť, či prevádzajúci nemá veriteľa, a či uvedeným úkonom sa nesnaží ho ukrátiť.“ (bod. 16 uznesenia NS SR sp. zn. 5Obdo/4/2016).

37. Žalovaná v konaní tvrdila, že sa pýtala aj známych, či jej manžel je niekomu dlžný peniaze. Uvedené vyjadrenie však zostalo len v rovine jej tvrdenia, nešpecifikovala u koho konkrétne mala tieto skutočnosti zisťovať a nepredložila o tom ani žiadny dôkaz. Žalovaná teda nepreukázala, že by vyvinula také zisťovanie, z ktorého by sa mohla dozvedieť o úmysle svojho manžela ukrátiť veriteľa. Dôkazné bremeno zaťažovalo žalovanú, keďže je blízkou osobou, manželkou dlžníka Antona Kozinku. Vynaloženie náležitej starostlivosti predpokladá najmä, že osoba dlžníkovi blízka vykonala s ohľadom na okolnosti prípadu a s prihliadnutím k obsahu právneho úkonu dlžníka takú činnosť (aktivitu), aby úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa, ktorý tu bol v čase odporovateľného právneho úkonu, z jej výsledkov spoznala. Pre dosiahnutie úspechu v spore bolo potrebné, aby žalovaná tvrdila a zároveň aj preukázala akú činnosť vyvinula, aké konkrétne kroky podnikla, aby zistila, že úmyslom jej manžela bolo ukrátiť uspokojenie pohľadávky žalobcu. Nie je úlohou súdu v rozhodnutí špecifikovať, aké ďalšie konkrétne úkony má blízka osoba dlžníka vykonať, ako namietala žalovaná v odvolaní. V žiadnom rozhodnutí súdov neboli špecifikované úkony, ktoré mala žalovaná strana pre potrebu naplnenia znenia zákona (§ 42a OZ) vykonať. Súdy v rozhodnutiach vyhodnocujú len konkrétne vykonané úkony z hľadiska posúdenia požiadavky vynaloženia náležitej starostlivosti. Rovnako tak postupoval aj súd prvej inštancie, pričom vyhodnotil úkony žalovanej ako nepostačujúce a nepreukazujúce náležitú starostlivosť tak, ako to predpokladá ustanovenie § 42a OZ, s čím sa odvolací súd stotožnil.

38. Vo vyjadrení žalovaná tiež uviedla, že ani z registra poverení na vykonanie exekúcie by sa v čase prevodu obchodného podielu nemohla nič dozvedieť, keďže k vydaniu poverenia došlo dňa 25.09.2018, a k jeho zverejneniu až dňa 05.10.2018, pričom zmluva bola uzavretá dňa 21.09.2018. K tomu odvolací súd uvádza, že na zmluve je síce uvedený ako dátum uzatvorenia zmluvy 21.09.2018, ale k osvedčeniu pravosti podpisov účastníkov zmluvy došlo až dňa 05.11.2018. Podľa dôvodovej správy k § 115 ObZ sa pre platnosť zmluvy o prevode obchodného podielu vyžaduje písomná forma a úradné overenie podpisov. Žalovaná teda mohla mesiac pred osvedčením pravosti podpisov zistiť, že voči jej manželovi je vedená exekúcia. Podstatné však je, že žalovaná ani netvrdila, že by sa z registra snažila takéto informácie získať, teda nevyvinula žiadnu snahu, aby mohla ukracujúci úmysel svojho manžela rozpoznať a dozvedieť sa o ňom.

39. V prospech argumentácie žalovanej o poskytnutí pôžičky, o nevedomosti o dlhoch manžela a snahe ukrátiť jeho veriteľa nesvedčí ani fakt, že v priebehu konania žalovaná nepredložila včas potrebné originály listín, ktorých autenticitu navrhoval žalobca preveriť znaleckým skúmaním. Žalobca sa totiž domnieval, že listiny (zmluva o pôžičke, uznanie dlhu a započítanie pohľadávok) boli vyhotovené účelovo po začatí súdneho konania. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe zo dňa 19.11.2020 a ani vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu zo dňa 19.01.2021 neuvádzala nič o poskytnutí pôžičky a ani o zaplatení kúpnej ceny za prevod obchodného podielu započítaním pohľadávok. Uviedla len toľko, že kúpna cena za prevod obchodného podielu vo výške 200.000 eur bola zaplatená a poukázala na ekvivalentnosť plnení. Ako dôkaz predložila len zmluvu o prevode obchodného podielu. Až na základe výzvy súdu zo dňa 02.02.2021 na predloženie dokladu o úhrade sumy 200.000 eur za prevod obchodného podielu, žalovaná predložila doklad o jednostrannom započítaní pohľadávok zo dňa 25.09.2018 (č. I. 117 spisu). Následne na pojednávaní konanom dňa 13.05.2021 žalobca navrhol predložiť originál zmluvy o pôžičke ako i započítacieho prejavu. Žalovaná predložila dňa 05.10.2021 len osvedčené kópie požadovaných listín, a to napriek tomu, že deň pred predložením listín súdu si nechala osvedčiť, že listiny doslovne súhlasia s originálom. Dňa 04.10.2021 teda žalovaná disponovala aj s originálmi listín (zmluva o pôžičke, uznanie dlhu a započítanie pohľadávok), ktoré však napriek výzve súdu nepredložila a namiesto nich predložila len osvedčené kópie. Nasledovali ďalšie výzvy súdu na predloženie originálov (dňa 08.10.2021, 05.11.2021, 02.12.2021), ktoré žalovaná ignorovala a na výzvy nijako nereagovala. Súd prvej inštancie napokon rozhodol bez vykonania žalobcom navrhnutého znaleckého dokazovania, pretože žalovaná neskôr tvrdila, že originály stratila. Žalovaná uvedeným postupom zmarila vykonanie znaleckého dokazovania, ktoré ak bolo vykonané po uplynutí času 12 - 18 mesiacov od existencie listín, tak nemohlo jednoznačne potvrdiť, ale ani vyvrátiť autenticitu sporných listín, teda že listiny boli vyhotovené v čase, ktorý je na nich uvedený. Súd prvej inštancie napokon pri rozhodovaní nevychádzal zo záverov znaleckého dokazovania, ale žalobe vyhovel z dôvodu nepreukázania reálneho poskytnutia pôžičky žalovanou a z dôvodu ďalších právnych a skutkových záverov už vyššie uvedených; avšak z vyššie popísaného postupu žalovanej je zrejмый zámer o oddialenie preverenia originálov listín, čo tiež dokresľuje skutkový stav a nesvedčí v prospech tvrdení žalovanej.

40. S ohľadom na odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolací súd konštatoval, že rozhodnutie súdu prvej inštancie dáva odpoveď na všetky podstatné námietky žalovanej opísané v odvolaní, jeho odôvodnenie zodpovedá požiadavkám upraveným v ustanovení § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku, pričom toto rozhodnutie odvolací súd nezhodnotil ako arbitrárne, nepresvedčivé a nepreskúmateľné, a preto ho ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, pričom bližšie zdôvodnenie veci z hľadiska ustanovenia § 266 ods. 1, 2, 3, 4 Obchodného zákonníka a § 41a ods. 2 Občianskeho zákonníka sám do odôvodnenia tohto rozsudku doplnil. S ohľadom na to odvolací súd nemohol posúdiť odvolanie žalovanej ako opodstatnené.

41. V odvolacom konaní bol úspešný žalobca, ktorému odvolací súd priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v súlade s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP. O výške týchto trov v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

42. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).